

Christina Wilkins, *Embodying Adaptation: Character and the Body*, Birmingham, Palgrave Macmillan, 2022, 1. baskı, 178 s., ISBN: 978-3-031-08532-1

İbrahim GÜNGÖR

Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Sahne Sanatları Bölümü, İzmir, Türkiye

Christina Wilkins, *Embodying Adaptation: Character and the Body*, Cham: Palgrave Macmillan, 2022, 1st ed., 178 pp., ISBN: 978-3-031-08532-1

öz

Christina Wilkins'in *Embodying Adaptation: Character and the Body* (2022) adlı çalışması, uyarlama çalışmalarına beden merkezli bir perspektif getirerek karakter kavramını yeniden düşünmeye davet eden teorik bir incelemedir. Altı bölümden oluşan ve henüz Türkçeye çevrilmemiş olan kitap, uyarlamayı yalnızca metinlerarası bir aktarım ya da anlatısal dönüşüm olarak değil, oyuncunun bedeni, performans pratikleri ve izleyici algısı üzerinden kurulan çok katmanlı bir süreç olarak ele alır. Wilkins'in temel iddiası, karakterin uyarlama sürecinde sabit bir öz değil; beden aracılığıyla yeniden üretilen, dönüştürülen ve metin dışı unsurlarla melezleşen bir yapı olduğudur.

Çalışma, kuramsal referanslarını performans çalışmaları ve tiyatro literatüründen alsa da analitik olarak büyük ölçüde sinema ve televizyon oyunculuğu örneklerine dayanır. Bu yönüyle kitap, oyuncunun bedenini pasif bir "taşıyıcı" olarak değil, uyarlamanın anlam üretiminde etkin bir "üretici" olarak konumlandırır. Oyuncu bedeni, yıldız imajı, kültürel kodlar, toplumsal normlar ve ideolojik anlamlar gibi önceden yüklenmiş katmanlarla birlikte karakterin algılanışını ve yorumlanışını doğrudan etkiler.

Wilkins, uyarlama eleştirisinde sıklıkla merkezi bir yer tutan "sadakat" (fidelity) kavramını da eleştirel biçimde tartışmaya açar. Sadakatın çoğu zaman "öz", "ruh" ya da "doğru temsil" gibi özcü varsayımlar üzerinden işletildiğini göstererek, bu refleksi reddetmekten ziyade bedenin değişken ve bağlamsal doğası üzerinden yeniden düşünmeyi önerir. Ayrıca typecasting, yıldız oyuncu bedeni ve stereotip gibi kavramları uyarlama bağlamında yeniden ele alır.

Kitabın en özgün katkılarından biri, oyuncu ve karakter arasındaki hiyerarşiyi sorgulayan charactor kavramıdır. Bu kavram, karakteri bağlama, bedene ve izleyici alımlamasına bağlı olarak sürekli dönüşen bir süreç olarak tanımlar. Sonuç olarak Wilkins'in çalışması, uyarlamayı metinsel sınırların ötesine taşıyarak bedenler arasında gerçekleşen kültürel, ideolojik ve estetik bir süreç olarak kavramsallaştıran güçlü bir teorik çerçeve sunar.

Anahtar Kelimeler: Uyarlama, oyuncu, beden, performans

ABSTRACT

Christina Wilkins's *Embodying Adaptation: Character and the Body* (2022) is a theoretical study that invites a reconsideration of the concept of character by introducing a body-centred perspective to adaptation studies. Comprising six chapters and not yet translated into Turkish, the book approaches adaptation not merely as an intertextual transfer or a narrative transformation, but as a multi-layered process shaped through the actor's body, performance practices, and audience perception. Wilkins's central claim is that character in the process of adaptation is not a fixed essence; rather, it is a structure that is continually reproduced and transformed through the body and hybridised through the inclusion of extra-textual elements.

Although the study draws its theoretical references from performance studies and theatre scholarship, its analytical focus rests largely on examples from film and television acting. From this perspective, the book positions the actor's body not as a passive "carrier" of character, but as an active "producer" of meaning within adaptation. The actor's body, together with pre-inscribed layers such as star image, cultural codes, social norms, and ideological meanings, directly shapes how character is perceived and interpreted.

Wilkins also critically interrogates the concept of "fidelity," which has long occupied a central position in adaptation criticism. By demonstrating how fidelity is frequently articulated through essentialist assumptions such as "essence," "spirit," or "correct representation," she proposes not a wholesale rejection of this critical reflex, but rather a rethinking of it through the variable and contextual nature of the body. In addition, the book reconsiders concepts such as typecasting, the star body, and stereotype within the framework of adaptation.

One of the book's most original contributions is the concept of charactor, which challenges the hierarchical distinction between actor and character. This concept defines character as a process that is continually transformed in relation to context, embodiment, and audience reception. Ultimately, Wilkins's study offers a powerful theoretical framework that moves adaptation beyond textual boundaries, conceptualising it as a cultural, ideological, and aesthetic process that takes place between bodies.

Keywords: Adaptation, actor, body, performance

Geliş Tarihi/Received: 04.01.2026
Revizyon Talebi/Revision Requested: 19.03.2026
Son Revizyon/Last Revision: 21.03.2026
Kabul Tarihi/Accepted: 28.03.2026
Yayın Tarihi/Publication Date: 29.03.2026

Sorumlu Yazar/Corresponding Author:
İbrahim GÜNGÖR

E-mail: ibrahim.gungor@deu.edu.tr

Cite this article as: Güngör, İ. (2026). Christina Wilkins, *embodying adaptation: Character and the body*, cham: Palgrave Macmillan, 2022, 1st ed., 178 pp., ISBN: 978-3-031-08532-1. *Sanat ve İkonografi Dergisi*, 10, 78-80.

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Christina Wilkins'in *Embodying Adaptation: Character and the Body* adlı kitabı Ağustos 2022'de yayımlanmıştır. Henüz Türkçeye çevrilmemiş olan bu yeni çalışma, altı bölümden oluşan ve yoğun kuramsal altyapıya dayanan teorik bir tartışma sunmaktadır.

Bir araştırmacı olarak Wilkins'in ana odağı uyarlamadır. Yazar, bu alanda, sadece akademik değil, kurumsal açıdan da sorumluluk alan, oldukça aktif biri olarak dikkat çeker. 2022 yılında BAFTSS bünyesinde (The British Association of Film, Television and Screen Studies) uyarlamaya odaklanan "özel ilgi grubunu" (Adaptation SIG) kurmuştur. Association for Adaptation Studies (AAS)'in eş başkanıdır. Aynı zamanda Adaptation dergisinde Yardımcı Editör olarak görev yapmaktadır.

Wilkins, *Embodying Adaptation: Character and the Body* başlıklı bu çalışmasında, uyarlama araştırmalarına beden merkezli bir yaklaşım getirerek alanın yerleşik kavramsal sınırlarını önemli ölçüde genişleten özgün bir bakış açısı sunar. Uyarlamada özellikle karaktere odaklanarak, onu yalnızca metinlerarası bir aktarım ya da anlatısal dönüşüm unsuru olarak değil, oyuncunun bedeni aracılığıyla yeniden üretilen, dönüştürülen ve metin dışı unsurların da dahil olduğu melez bir yapı olarak ele alır. Kitabının odak noktası, yazarın kendi cümleleri ile, "karakterin bedeni nasıl şekillendirdiği, beden tarafından nasıl şekillendiği ve bunun uyarlamalar için ne anlama geldiğidir" (2022, s. 72). Wilkins, karakterin, oyuncunun bedeni, performans pratikleri ve izleyici algısı üzerinden şekillenen çok katmanlı bir süreç olduğunu savunur. Bu yaklaşımın, hem uyarlama çalışmalarındaki "sadakat" tartışmalarını hem de oyunculuk ve performans kuramlarındaki hiyerarşileri yeniden düşünmeye zorlayan güçlü bir teorik çerçeve sunduğunu söylemek mümkündür.

Bu anlamda çalışma oyuncu, oyunculuk ve performansa dair de bir bakış açısı taşımaktadır. Şunu belirtmek gerekir ki Wilkins, kuramsal referanslarını performans çalışmaları ve tiyatro literatüründen alır fakat analitik olarak büyük ölçüde sinema ve televizyon oyunculuğu örneklerine dayanır. Ancak bu durum günümüz tiyatro pratiği açısından da okunması ve örneklerin bulunması noktasında bir engel değildir.

Uyarlamalarda karakterin somut bir beden tarafından "aracılanması", dolayısıyla otantik, ideolojik ya da sembolik bedenin karakterin vücut bulmasında/bedenlenmesinde (embodying) ve uyarlamanın ulaşacağı anlamlar evreninde yaratacağı etki çalışmanın dikkat çeken merkezidir. Wilkins'e göre edebi bir karakter, okuyanın zihninde bedensel bir karşılık bulur; ancak okurun bu beden hayali, film ya da televizyon uyarlamasında somut bir oyuncu bedenine dönüştüğünde kaçınılmaz olarak dönüşür. Bu dönüşüm, yalnızca "uygunluk" ya da "benzerlik" üzerinden işlemez. Oyuncunun bedeni, beraberinde getirdiği çeşitli kodlar (yıldız imajı, kültürel kodlar, toplumsal normlar, ideolojik anlamlar) yoluyla karakterin algılanışını ve yorumlanışını yeniden şekillendirir. Böylece beden, sadece hayalde yer alanı somutlayan bir mekân olmaktan çıkar, artık o pasif/edilgen bir "taşıyıcı" değildir, bizzat uyarlamasının kendisi hâline gelir. Yani oyuncu bedeni uyarlamada sadece bir "aracı" değil aynı zamanda bir "üretici" konumundadır.

Öte yandan Wilkins, alanda sıkça görülen, tek tek eserlere ve onların uyarlamalarına "uygunluk", "doğruluk", orijinale "sadakat" noktasında yapılan yorumları ve örneğe bağlı, dahası onunla sınırlı kalan analiz biçimlerini bilinçli olarak geri plana iter. Wilkins, uyarlama eleştirisinde özellikle "sadakat" (fidelity) kavramının sıklıkla "öz", "ruh" ya da "doğru temsil" gibi öznel ve eleştirel açıdan sorunlu kategoriler üzerinden işletildiğini söyler ve bu düşünceyi tartış-

maya açar (2022, ss. 6-7, 32-35). Yazarın, tekil örnekler üzerinden ilerlemek yerine, teorik bir omurga kurmaya ve bedeni merkeze alan daha genel, aktarılabilir hatta sınanabilir bir kuramsal çerçeve kurmaya çalıştığı görülür. Bu noktada, Wilkins'in özgün katkısı, "sadakat" ya da "orijinalite" dolayımında şekillenen bu eleştirel refleksi reddetmek yerine, bedenin değişken ve bağlamsal doğası üzerinden yeniden düşünmeye davet etmesidir.

Çalışmanın ilgi çekici yanlarından biri, typecasting (tipe uygun oyuncu seçimi) ve stereotip kavramlarını uyarlama bağlamında yeniden düşünmesidir. Wilkins, genelde eleştirilen "typecasting" in yalnızca sınırlayıcı bir pratik olmadığını, tekrar, tanınırlık ve beklenti yoluyla seyirciyle kurulan ilişkide "kısayol" yaratan bir anlaşma olduğunu savunur. Ancak bu "kısayol", aynı zamanda karakterin anlam olasılıklarını sınırlandıran katı bir çerçeve üretir. Wilkins, klişe, tip ve karakter arasındaki ayrımı ayrıntılı biçimde tartışır.

Wilkins'in "star" (yıldız oyuncu) tartışmalarıyla diyalogu, kitabın bu bağlamdaki diğer hattını oluşturur. Yıldız oyuncunun bedeni, tanınır ve pazarlanabilir bir imge olarak, karakterle birlikte alımlamaya dahil olur. Ancak Wilkins'e göre bu beden, oyuncunun "gerçek" kişiliğini temsil etmekten ziyade, sektör (film-TV stüdyo şirketleri, medya organları) ve izleyiciler tarafından ortaklaşa üretilmiş bir imgedir. Wilkins, yıldız oyuncu bedeninde görünür olan bu çok katmanlı imgenin, karakter yaratımı ve uyarlama süreçlerinde açtığı tartışma başlıklarına değinir. Karakter, uyarlama süreci sonunda artık yazara ya da metne ait değildir; oyuncunun bedeni ve izleyicinin algısıyla birlikte şekillenen bir bileşim hâline gelir.

Bu noktada Wilkins, çalışmasının en özgün kavramsal önerilerinden biri olan *character* terimini ortaya atar. Çok anlaşılır olduğu gibi karakter ve oyuncu (character-actor) kelimelerinin kesişimi ile ürettiği *character* kavramı oyuncu ile karakter arasındaki hiyerarşiyi parçalamayı hedefler ve izleyicinin alımlamasıyla sürekli yeniden şekillenen bir bileşik yapıyı ifade eder. Yani *character* genel-evrensel bir varlık değil, bağlama, bedene ve izleyiciye bağlı olarak değişen bir süreçtir.

Bu kavram Wilkins'in karakteri bir spektrum olarak ele alma önerisi ile doğrudan ilişkilidir. Tip ile karakter arasında dalgalanan bu spektrumda, izleyiciye sunulan sosyal ve psikolojik bilgi düzeyi belirleyici olur. Spektrumun tip tarafında karakter sınırlı ve şematik bir biçimde temsil edilirken, karakter tarafında psikolojik derinlik ve deneyimsel bağ öne çıkar. Ancak Wilkins'e göre bu iki uç arasında kesin bir ayrım yoktur. Daha önce de söylendiği gibi karakter artık *character* olarak düşünülmelidir ve her zaman izleyicinin algısı, oyuncunun bedeni ve anlatısal bağlamın etkileşimiyle kurulur.

Kitabın son bölümlerinde *Embodying Identities* (Bedenlenen Kimlikler) başlığı altında tartışmanın politik-ideolojik dokusuna daha fazla odaklanan Wilkins, ırk, cinsiyet ve normatif beden anlayışlarını tartışmaya açar. Queer temsiller, biyografik filmler, ırk temsilleri ve "whitewashing" pratikleri üzerinden bedenin ideolojik yükleri detaylı biçimde analiz edilir. Batılı düşüncenin hegemonyasında beyaz, sağlıklı ve "normatif" bedenlerin çoğu zaman "boş bir tuval" gibi algılandığını, "normatif" olmayan bedenlerin ise performatif ve görünür hâle geldiğini belirtir. Bu durum, bedensel otantiklik beklentisinin nasıl ideolojik bir araç hâline geldiğini gösterir. Diğer yandan oyuncunun bedeni, karakterle aynı kültürel kodları taşımadığında, performans "uygun" ya da "inandırıcı" olmama ile etiketlenir. Oysa bu etiketleme, bedenin değil, temsil rejiminin düşünsel sınırlarını açığa çıkarır.

İncelemenin genelinde görüldüğü gibi, çalışmanın çok katmanlı dokusu, Wilkins'i disiplinlerarası bir dil kurmaya belirgin

olarak itmiştir. Bu noktada genel bütünlükte etkili bir analiz yürütüldüğünü, bununla birlikte, bazı bölümlerde artan teorik yoğunluğun, özellikle pratikle doğrudan ilişki kurmak isteyen okurlar için metni zorlayıcı hâle getirebileceğini belirtmek gerekir.

Sonuçta, Wilkins'in uyarlama araştırmalarına olduğu kadar oyuncu ve performansa dair de önemli katkılar sunduğu *Embodying Adaptation: Character and the Body* kitabı özgün ve etkili teorik açılımlar sunar. Wilkins, uyarlamayı metinsel bağlamın dışına taşıyarak bedenler arasında gerçekleşen bir süreç olarak düşünmeye davet eder. Bu davet hem akademik tartışmalar hem de oyuncu, oyunculuk, dramaturji ve sahneleme açısından son derece verimli bir kuramsal-kavramsal zemin sağlar. Kitap, uyarlamada karakterin bedensel temsilini sadece sanatsal değil kültürel, ideolojik ve sektörel boyutlar üzerinden de anlamak isteyen araştırmacılar için önemli bir kaynak niteliğindedir.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar, çıkar çatışması bildirmemişlerdir.

Finansal Destek: Yazar, bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Yapay Zeka Kullanımı: Yazar, kitabın okunması sürecinde Chatgpt ve Gemini'den faydalanılmıştır.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The author has no conflicts of interest to declare.

Financial Disclosure: The author declared that this study has received no financial support.

Use of Artificial Intelligence: The author has AI tools (ChatGPT and Gemini) were used to support the reading process of the book.

Kaynakça

Wilkins, C. (2022). *Embodying adaptation: Character and the body*. Palgrave Macmillan.